Lietas Nr. C33379714
Lietas arhīva Nr. /lietas arhīva numurs/

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 28.novembrī

Rīgas rajona tiesas tiesnese s I.Lipska rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 7.jūlijā Rīgas rajona tiesā saņemts AS "NORVIK BANKA" maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2007.gada 7.augustā puses noslēgušas aizdevuma līgumu Nr. Z-5135/2008, saskaņā ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums 4560 *euro* apmērā automašīnas FORD FOCUS iegādes refinansēšanai.

2010.gada 12.februārī puses noslēgušas papildnolīgumu pie aizdevuma līguma, kurā aizdevuma atmaksas termiņš noteikts līdz 2012.gada 26.februārim un noteikts, ka atbildētāja neatmaksātā kredīta pamatsumma ir 2090,57 *euro*. Vienlaicīgi puses noslēgušas vienošanos, saskaņā ar kuru prasītāja atcēlusi uz 2010.gada 12.februāri saskaņā ar aizdevuma līgumu aprēķināto līgumsodu 1405,68 *euro* apmērā.

Atbildētājs nav veicis aizdevuma un procentu maksājumus saskaņā ar pielīgto.

Aizdevuma līguma noteikumi noteic, ka prasītājai ir tiesības pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no atbildētāja pirms termiņa atmaksāt kredītu, procentus un līgumsodu, ja atbildētājs pārkāpj līguma noteikumus.

Ar 2011.gada 5.oktobra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu atbildētājam dots 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču atbildētājs saistības nav izpildījis. Līgums izbeigts ar 2011.gada 17.oktobri.

Atbildētāja no aizdevuma līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības sastāda 1992,46 *euro*: neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 902,62 *euro*, līgumiskie procenti 39,19 *euro*, likumiskie procenti 148,03 *euro* un līgumsods 902,62 *euro*.

Prasītājai nav zināma automašīnas atrašanās vieta, līdz ar to prasītāja nevar pārņemt automašīnu savā valdījumā, lai realizētu komercķīlas tiesības un dzēstu atbildētāja saistības, kas izriet no aizdevuma līguma.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1720., 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta pirmo daļu, 1765., 1934., 1943., 1946.pantu, prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no atbildētāja parādu 1992,46 *euro*, tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītājas tiesības saņemt likumiskos procentus - 6% gadā no parāda pamatsummas par laiku līdz nolēmuma izpildes dienai.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Par tiesvedību atbildētājs informēts, nosūtot prasības pieteikumu un paziņojumu par lietas izskatīšanu uz atbildētāja pēdējo zināmo dzīvesvietu. Tā kā atbildētājam dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru norādījis lietas dalībnieks, par tiesvedību atbildētājs informēts Civilprocesa likuma 59.panta kārtībā ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Tiesa konstatē, ka pušu starpā pastāv tiesiskās attiecības, kas izriet no 2007.gada 7.augusta aizdevuma līguma, kurā puses vienojušās par aizdevuma izsniegšanu 4560 *euro* apmērā.

Ar 2010.gada 12.februāra pušu papildnolīgumu pie aizdevuma līguma puses vienojušās, ka uz 2010.gada 12.februāri atbildētāja neatmaksātā kredīta pamatsumma ir 2090,57 *euro* un kredīta atmaksas termiņš noteikts līdz 2012.gada 26.februārim.

Ar 2010.gada 12.februāra vienošanos pie aizdevuma līguma banka atcēlusi aizņēmēja pienākumu maksāt līgumsodu 1405,68 *euro* apmērā ar noteikumu, ja tiek kavēti maksājumi, tad bankai ir tiesības prasīt atceltā līgumsoda samaksu.

Sakarā ar atbildētāja pieļauto saistību neizpildi, atbilstoši līguma noteikumiem (2.3.2.punkts) un Civillikuma 1589.pantam, banka izmantojusi vienpusējas atkāpšanās tiesības no līguma ar 2011.gada 17.oktobri, sakarā ar ko atbildētājam iestājies pienākums atmaksāt piešķirtā kredīta summu. Ar atkāpšanos no līguma pušu tiesības un pienākumi būtiski mainās – aizņēmējam tiek anulēti viņam labvēlīgi aizdevuma atmaksāšanas noteikumi. Tas nozīmē, ka viņam atlikusī aizdevuma summa jāatmaksā nekavējoši.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar materiāliem pievienoto 2007.gada 7.augusta aizdevuma līgumu Nr. Z-5135/2007 prasītāja piešķīrusi atbildētājam aizdevumu.

Saskaņā ar līgumā pielīgtām saistībām (līgumu 1.3.punkts) papildus aizdevuma atmaksai atbildētājs pielīdzis pienākumu maksāt prasītājai procentus par aizdevuma lietošanu 12,5% gadā.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Atbildētājs nav apstrīdējis noslēgtā līguma tiesiskumu, un tiesai nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ir izpildījis un saņemto aizdevumu līgumā noteiktā kārtībā un termiņā atmaksājis.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētājs nav atmaksājis prasītājai saņemto aizdevumu 902,62 *euro*, jo atbilstoši Civillikuma 1838.pantam pierādījumi tam, ka samaksa veikta ir jāiesniedz tam, kas to apgalvo.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenams neatmaksātais aizdevums.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas

atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti (Civillikuma 1946.pants).

Saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem atbildētājs par aizdevuma izmantošanu pielīdzis sev pienākumu maksāt 12,5 procentus gadā.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus arī šo saistību izpildei, tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami procenti par aizdevuma izmantošanu 39,19 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2011.gada 29.aprīļa līdz 2011.gada 17.oktobrim.

Prasītāja procentus par aizdevuma izmantošanu uzskaitījusi par faktisko aizdevuma izmantošanas laiku līdz līguma vienpusējai izbeigšanai no bankas puses, prasības summas aprēķina pareizība nav apstrīdēta un arī tiesai nav pamata to apšaubīt.

Izmantojot pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, prasītāja ņēmusi vērā, ka līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Līgumiskie procenti aprēķināti līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt (sk. Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedums lietā Nr. SKC-644/2013).

Civillikuma 1716.pantā noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tādā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, pirmkārt, ja tieši tā bijis norunāts; otrkārt, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstajā laikā (Civillikuma 1720.pants).

Saskaņā ar aizdevuma līguma 3.punktu par katru maksājumu kavējumu dienu aizņēmējs pielīdzis pienākumu maksāt aizdevējam līgumsods 1% dienā, ko aprēķina no termiņā nesamaksātās summas.

Ņemot vērā, ka atbildētājs pieļāvis saistību izpildes nokavējumu, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības uz līgumsoda piedziņu saskaņā ar paša atbildētāja uzņemtām saistībām un Civillikuma 1716., 1720.pantā ietverto regulējumu par kreditora tiesībām prasīt līgumsoda samaksu nokavējuma gadījumā. Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamā līgumsoda apmērs ir samazināms līdz 10% no piedzenamās pamatsummas apmēra, jo judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips, un jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-113/2010). Šobrīd uz lietas izskatīšanas dienu likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods ir aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr tiesas vērtējumā tā ir atzīstama par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam.

Pie minētiem apstākļiem no atbildētāja ir piedzenams līgumsods 90,26 *euro*.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot tā apmēru.

Ievērojot Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Civillikuma 1759.panta 1. un 2.punkts paredz, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu un par svešu naudu, kad tās turētājs to lietojis savā labā.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā, bet panta ceturtā daļa paredz, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Ievērojot minēto tiesisko regulējumu un faktu, ka atbildētājs turpina kavēt saistību izpildi un faktiski lietot prasītājai piederošu kapitālu, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas, kā arī no atbildētāja piedzenami prasītājas aprēķinātie likumiskie procenti 148,03 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2011.gada 18.oktobra līdz 2014.gada 26.jūnijam.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu (ko tiesa samazinājusi), kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

No atbildētāja par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram 177,02 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* un ar sludinājuma ievietošanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" saistītie izdevumi 17,37 *euro*, kopā 199,09 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nav sedzis prasītājas veiktais maksājums, ir piedzenami no atbildētāja par labu valstij. No lietā esošās izziņas redzams, ka kopējais ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmērs sastāda 8,58 *euro*, līdz ar ko no atbildētāja piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,88 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195. un 250.^{25}pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS "NORVIK BANKA", reģistrācijas numurs 40003072918, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 902,62 *euro*, līgumiskos procentus par laiku no 2011.gada 29.aprīļa līdz 2011.gada 17.oktobrim 39,19 *euro*, likumiskos procentus par laiku no 2011.gada 18.oktobra līdz 2014.gada 26.jūnijam 148,03 *euro*, līgumsodu 90,26 *euro* un tiesas izdevumus 199,09 *euro*, kopā piedzīt 1379,19 *euro* (viens tūkstotis trīs simti septiņdesmit deviņi *euro* un 19 centi).

Noteikt, ka AS "NORVIK BANKA" ir tiesības par laiku no 2014.gada 27.jūnija līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās pamatparāda summas, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,88 *euro* (trīs *euro* un 88 centi).

Sprieduma labprātīgai izpildei /pers. B/ noteikt termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie

izdevumi, lietā Nr. C33379714, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese